

Klaszterek

Topa Zoltán

SZIE GTK RGVI

topa.zoltan.szie@gmail.com

Az előadás felépítése

- A klaszterekről általában
- Példák működő hazai klaszterekre
- Üzleti inkubátorházak
- Logisztikai szolgáltató központok

A klaszterekről általában

- Klaszter = Cluster (Fürt → fürtösödés)
- A Klaszter olyan intézmények hálózata, amelyek ugyanabban az ágazatban (előállítók, szállítók, kutatók, szolgáltatók) dolgoznak, illetve azonos ágazatokat fognak össze (Kereskedelmi és Iparkamarák).
- Egy klasztere tagjai a költségeik csökkentése, valamint tevékenységük hatékonyságának növelése érdekében tömörülnek. A klaszter üzemeltetésének költségeit a tagok fedezik.

Forrás: Nemzeti Innovációs hivatal

Alapvető tények a klaszterekkel kapcsolatban

- A klaszter nem vállalkozási forma...
- Nem kamara...
- Nem jogi személy...
- Nem érdekvédő szervezet...
- Nem konzorcium...
- **Önálló jogi személyiségű cégek integrációja**, melyek a kapcsolódó társadalmi intézményekkel együtt, **ugyanabban az ágazatban** dolgoznak, **regionálisan közel állnak egymáshoz, piaci versenyzők és együttműködők, összeköti őket a hosszú távú üzleti dinamika, az innováció, a közösen racionalizált tevékenységek költségcsökkentő és hatékonyságot növelő üzletvitele**
- → Önálló vállalatok, ugyanaz az ágazat, területileg koncentrálnak, versenyeznek, de együtt is működnek, az összefogás előnyeire épülnek
- A klaszternek van **alapító okirata** (tevékenységét ez alapján végzi)
- A klaszternek van **gesztor szervezete** (befogadó cég), aki működteti a mechanizmusokat, pénzügyi elszámolást stb.
- A klaszter irányítója **mindig a gesztor szervezet egyik vezetője**
- A klaszternek lehet **saját tanácsa, közgyűlése**
- A klaszterek **nem csak pályázati előnyökért jönnek létre**

Miért lehet előnyös a klaszteresedés?

- Egyes tevékenységek túlnyúlhatnak egy-egy vállalat teherbírásán, tőkeállományán, képességein, szakértelmén
- Például a következő tevékenységek megosztása előnyös lehet: beszállító, disztribútor, ügyfélkapcsolat vagy a marketing, humán erőforrás, innováció stb.
- Különösen mikro- és kisvállalkozásoknak és kkv-knak jó
- A klaszterek közötti kapcsolódás is előnyöket hordoz
- Innovációk generálásában is részt vállalnak
- Fontos, hogy gazdasági szervezetek mellett más szereplők, például egyetemek is szerepet vállaljanak munkájukban

A lokalizációs előnyök a klaszterben lévő vállalatok számára lehetővé teszik...

- A tranzakciós és szállítási költségek csökkentését
- A gyorsabb és pontosabb információáramlást
- A gördülékeny inpuhelyettesítést
- A technológiai és szervezési tapasztalatok megismerését
- A tudás állandó cseréjét
- A helyi társadalom támogatását

A gyorsabb piaci alkalmazkodást

A klaszterek élelciklusai

1. Embrionális szakasz (innovációk, találmányok, belső beruházások)
2. Növekedési szakasz (utánzók, versenytársak vonzása)
3. Érettség (rutinszerű szolgáltatások, költségek versenyelőnyé válnak)
4. Hanyatlás (hatékonyabban helyettesíthetőek)

A klaszterek által teremtett externáliák

- „Kemény” externáliák – nagyobb választék, alacsonyabb költségű készletek, specializált szolgáltatások, képzett munkaerő és potenciális partnerek
- „Puha” externáliák – technológiai tudás megszerzése, piacok elérése, hálózati együttműködés, érdekek szükségletek egyesítése

A klaszterek csoportosítása gazdasági jelentőségük és komplexitásuk szerint

- **Megaklaszter**

(Görögország-turizmus, Svájc-pénzügyi iparág)

- **Mezoklaszter**

(kerámiaipar, tejipar, bútorigar)

- **Mikroklaszter**

(1-2 vállalat hálózata)

A klaszterek tömeges kialakulása előtt álló főbb akadályok hazánkban

- **Gyenge gazdasági bázis**
- **Iparági térségi bázisok hiánya**
- **Erős centralizáció**
- **Bizalomhiány**
- **Innovációs szakadék a vállalkozások és az innováció kidolgozására alkalmas intézmények között**

A hazai klaszterek típusai

- **Logisztikai-alapú**

(még csak embrionális szakasz, alapja lehet jó földrajzi fekvés, logisztikai beruházások)

- **FDI-alapú**

(tagjai, kezdeményezői többségében az exportorientált gépgyártó (jármű, elektronika) multinacionális vállalkozások, ill. a körülöttük csoportosuló beszállítók közül kerülnek ki) – PANAC, PANEL

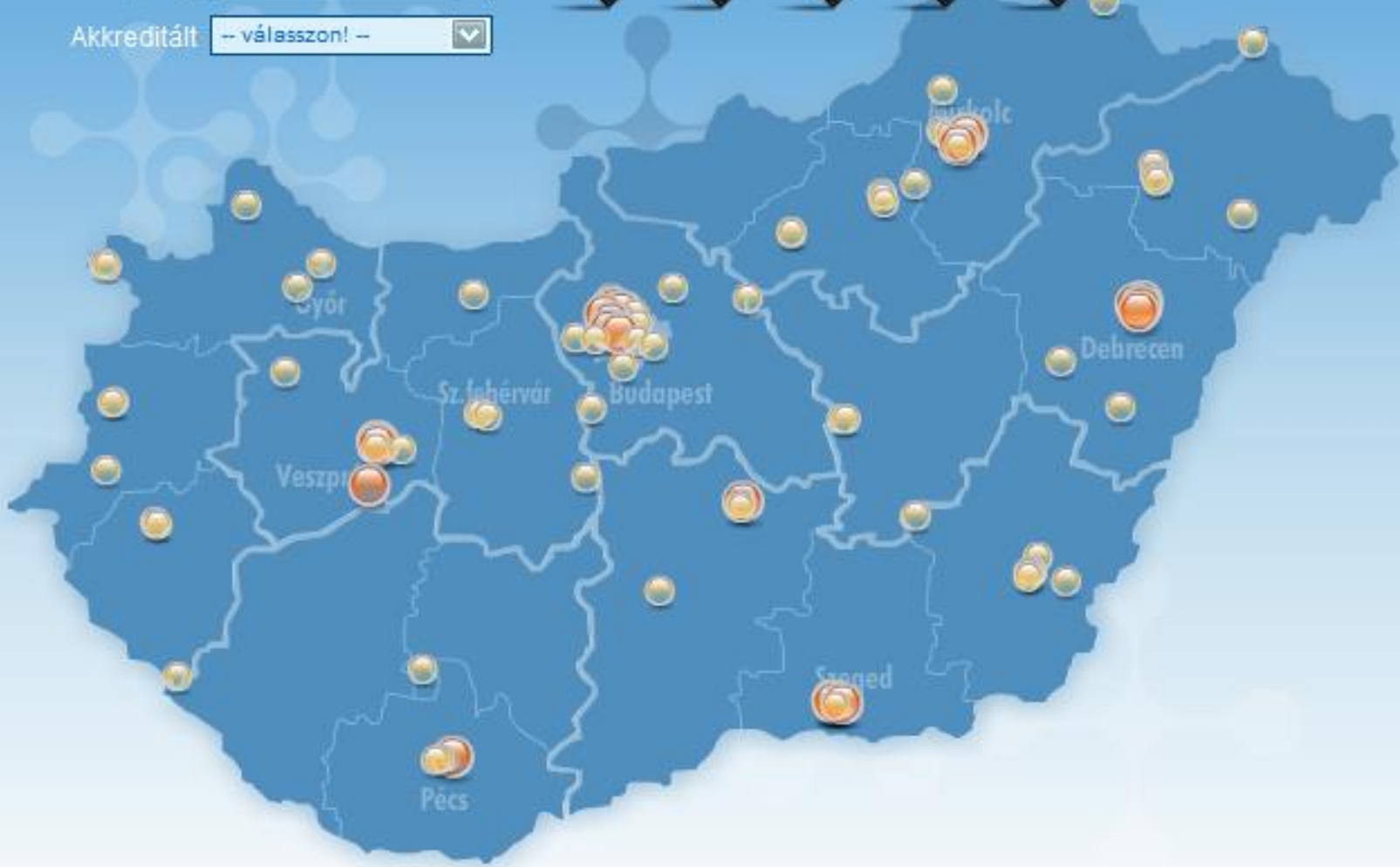
- **Hazai-bázisú**

(a hazai belső piaci kereslet, ill. a turizmus esetében a hazánkba érkező külföldiek igényeinek kielégítésére törekszenek)

Terület -- válasszon! --

Iparág -- válasszon! --

Akkreditált -- válasszon! --

Példák a klaszteresedésre

Alföldi Elektronikai Klaszter

Tevékenységek:

- Kombi napelem és napkollektor gyártása és forgalmazása,
- Elektromos autók forgalmazása, alkatrész-gyártás, töltőállomások gyártása, teljes körű szolgáltatás,
- Napenergiával működő légkondicionáló kifejlesztése, gyártása és forgalmazása.
- Célgépek tervezése és gyártása, fókuszáltnan a termelő cégek munkaerő igényeinek optimalizálására
- Össz. klaszter tagi kompetenciára épülő termék / szolgáltatás kifejlesztése és bevezetése

Céljaik:

- A tagok üzletfejlesztési tevékenységének támogatása.
 - Közös honlapot hoz létre és működtet,
 - Folyamatosan a tagok által igényelt információkkal látja el a tagokat,
 - Kiadványokat publikál,
 - Kutatásokat és fejlesztéseket támogat,
 - Lobby tevékenységeket fejt ki a tagok céljainak elérése érdekében,
 - Közös beszerzési, piacszerzési, vállalkozás fejlesztési projekteket szervez,
 - Közös oktatási tervet készít és kivitelez,
 - Pályázik a klaszter tagjai céljainak elérése érdekében,

Tagok száma: 16 (kft-k, bt-k, középiskolák, egyetemi karok)

Mobilitás és Multimédia Klaszter

- Tagok száma: ~ 70 tag (PTE, Origo, egy OTP leányvállalat, Port.hu, egyéb vállalatok)
- Cél: „A magyarországi digitális ipar szereplőinek és a kutatás-fejlesztési kapacitásainak összefogására, valamint – e kapacitásra alapozva – hazai fejlesztések (világ)piaci bevezetésére jött létre 2007-ben. Kiemelt célunk, hogy fókuszterületeinken – elsősorban a mobiltechnológiák és az újmédia terén – ösztönözzük az innovációt, valamint hogy innováció-menedzsmenttel, üzleti tervezéssel és forrásszervezéssel segítsük klasztertagjaink világszínvonalú fejlesztéseinek hazai és nemzetközi piacra lépését, hasznosulását.”

Mik a vállalkozói inkubátorházak?

„olyan telepszerűen létesített ipari és szolgáltató létesítmények együttese, amely elsősorban az induló vállalkozások számára a kor színvonalán képes a korszerű termékek előállításához, a modern technológiák alkalmazásához nélkülözhetetlen feltételeket nyújtani”
(Inkubátorok Szövetsége)

Miben nyújt segítséget?

Az Inkubátorház megkönnyíti a vállalkozások **létrehozását és fejlődését**, miután **védett környezetet** biztosít a mikro-, kis- és középvállalkozások számára, segíti beilleszkedésüket a helyi- és regionális gazdaságba, valamint **technikai és szakmai háttérrel** biztosít számukra, és mindezzel javítja, illetve fokozza a mikro-, kis- és középvállalkozások foglalkoztatási kapacitását.

Olyan vállalkozásoknak, amelyek...

- nem rendelkeznek jól megközelíthető helyen levő, megfelelő saját helyiséggel tevékenységük végzéséhez,
- nem rendelkeznek megfelelő irodatechnikai és kommunikációs berendezésekkel,
- tevékenységük, vállalkozásuk fejlesztéséhez tanácsadásra, különböző inkubációs szolgáltatásokra van szükségük,
- szeretnék kihasználni az együttműködésben rejlő üzleti lehetőségeket.

Egy példa: Vállalkozók Háza, Kaposvár

- **Igénybe vehető szolgáltatások**
- Emelt szintű recepciószolgáltatás
- Műhelyek, irodák, tárgyalótermek, konferenciatermek bérlése
- Rendezvényterem (299 fő befogadására alkalmas, konfekció székekkel berendezve)
- Felszerelt kis- és nagytárgyaló bérlés (flipchart, projektor, vetítővászon, digitális tábla, hangtechnika)
- Oktatóterem (24 fő befogadására alkalmas)
- Minőségi hang- és fénytechnikai szolgáltatások a rendezvényteremben
- Catering szolgáltatás
- Irodatechnikai szolgáltatások (fénymásolás, faxolás, nyomtatás, hőkötés, spirálozás)
- Honlap készítés és karbantartás
- Számítógépes grafika, arculatterv
- Teljes körű marketing szolgáltatás
- Pályázatok figyelése, pályázatírás, projekt menedzsment
- Környezetvédelmi tanácsadás
- Adó- és pénzügyi tanácsadás
- Teljes körű könyvelési szolgáltatás
- Vállalkozásfejlesztési tanácsadás
- Jogi tanácsadás, ügyintézés
- Cégalapítás, cégjogi tanácsadás

Logisztikai Szolgáltató Központok

- Mi ez magyarul: raktározásra, árulerakásra és továbbvitelre alkalmas zárt, telepszerűen elhelyezkedő létesítmény, ahol a helyben található szolgáltató szférához tartozó vállalkozások, szervezetek összessége
- **Közös infrastrukturális bázis található itt,**
- Tevékenysége az áruforgalmi központok szolgáltatásain túl a **beszerzéshez, értékesítéshez, az áru- és információtovábbításhoz** értéknövelő módon kapcsolódik
- Szolgáltatásaival egy-egy nagyobb régió ipari parkjainak, fogyasztóinak, termelőinek, szolgáltatóinak elégíti ki az igényeit, kapcsolatokat biztosít belföldön és külföldön más LSZK-al
- 3 féle LSZK: helyi, regionális, intermodális

A Logisztikai Szolgáltató Központ címre pályázó szolgáltatónak az alábbi általános feltételeket kell teljesíteniük

- a logisztikai szolgáltató központon belül kiépített a **közlekedési és közmű infrastruktúra** azokra a területekre, amelyeken a kiszolgálás aktív, s a további területek irányában a rácsatlakozási lehetőség adott,
- a szolgáltatás biztonsága érdekében a területen biztosított a **vagyonvédelem**,
- biztosítottak a **logisztikai alapszolgáltatások**, valamint logisztikai kiegészítő szolgáltatások közül legalább a vámhoz kötődő szolgáltatások, illetve az ezt biztosító jogosítvány,
- információszolgáltatás a központ működésével kapcsolatos ellenőrzések zavartalanságához a felügyelő szerv számára
- a különböző közlekedési alágazatok kiszolgálására **alkalmas méretű terület**,
- a **különböző szolgáltatások** biztosításának alkalmassága,
- specializálódás egy vagy több megbízó kiszolgálására, hozzáadott értékű szolgáltatást is végez,
- a szolgáltatások biztosításához szükséges területi igény

(Magyar Logisztikai Szolgáltató Központok Szövetsége, 2012).

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!